

Chrastavice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Domažlice

Nadmořská výška: 448 m n. m.

Počet obyvatel: 366

Adresa URL: www.chrastavice.cz

Okres: Domažlice

GPS souřadnice: 49.453553N, 12.956811E

První pís. zmínka: 1324 (700 let)

PSČ: 344 01

Historie obce Chrastavice

První zmínku o obci nalezneme v historických pramenech v roce 1324.

Mohyly v chrastavicko - milavečských lesích Milavečská kultura je dnes všeobecně známým archeologickým pojmem, s nímž je neodmyslitelně spojen i známý bronzový vozík uložený dnes v Národním muzeu v Praze. Poprvé se pokusil o výzkum tajemných mohylových polí položených v lesích mezi Milavčemi a Chrastavicemi u Domažlic milavečský řídící učitel V. Záhořík již roku 1878. Vynaložená námaha byla tehdy odměněna pouze několika hliněnými nádobami. Ke zcela unikátním nálezům, které milavečské pohřebiště proslavily po celé Evropě, dochází ale teprve v roce 1883, kdy do Milaveč přichází nový farář a pozdější zanícený amatérský archeolog Josef Lang. Koncem léta se Záhořík s Langem a studenty pustili do výzkumu největší ze 12 mohyl, které nejvýhodněji položený mohylník obsahoval. Po třech dnech namáhavé práce bez viditelných výsledků přestala většinu studentů archeologická práce bavit a Lang se Záhoříkem zůstali ve výkopu sami s občasným přispěním sedláků ze vsi. Nadšenci však byli zanedlouho odměněni nevšedními nálezy. Dne 12. září 1883 v mohyle našli známý bronzový vozík složený z kulovité nádoby, uložené na podvozku se čtyřmi nefunkčními koly. Již tehdy byl vozík oceněn jako unikátní starožitnost, jejíž cena převýšila 200 zlatých. Nálezci byli rovněž ohromeni rozsáhlou kolekcí bronzových předmětů, především mečem uloženým v rozpadlé pochvě, vyrobené ze dřeva a kůže. Podle Langova popisu dosahovala výška mohyly 2,5 a průměr 20 metrů. Z rozkopané mohyly odvezli sedláci k dalšímu použití 18 for křemene a 10 až 12 for běžného kamene, který tvořil vnitřní konstrukce mohyly. Objevené starožitnosti darovali nálezci Národnímu muzeu v Praze. Již tehdy uvedl Langův současník dr. Smolík, který jako první milavečské nálezy popsal, že výzkum v milavečských lesích byl proveden neodborně a bez potřebné dokumentace. Celou událost komentoval mimo jiné slovy: „Byla to zkrátka vlastenecká práce, kterou zde nemalým namáháním po 8 dní podnikali mužové horlivě zaujatí pro staré památky naší vlasti“. Tuto výtku si vzal Lang k srdci a následující výzkumy, které sám podnikal, již prováděl mnohem pečlivěji. V 80. letech 19. století prozkoumal sám většinu zbývajících mohyl ve zmíněném mohylníku. Odpovídající časové zařazení milavečských nálezů do mladší doby bronzové provedl teprve v roce 1922 J. Eisner. Tehdy se také ujal název milavečská kultura. Stačilo jen málo, aby mohyly, které zčásti leží na katastru sousední obce Chrastavice, kopali nadšenci nebo učitel z této vsi a na místo kultury milavečské bychom zde dnes měli kulturu chrastavickou. Naposledy se milavečským nálezům věnovali pozorněji archeoložky E. Čujanová - Jílková a O. Kytlicová. Zjistilo se, že vedle bronzového vozíku obsahovala mohyla i části velkého dřevěného vozu, z něhož se dochovalo bronzové kování. Výzbroj a výstroj dávného bojovníka tvořily vedle meče i bronzová dýka, nůž, jehlice, dřevěný štít,

břítva a další drobnosti. Rekonstruován byl též kožený pancíř posítý bronzovými ozdobami, který je dosud patrně jedinou bezpečně doloženou ochrannou zbrojí svého druhu ve střední Evropě. Dr. Kytlicová usuzuje, že v mohyle byl pohřben jeden ze sedmi nejvýznamnějších mužů, kteří v průběhu šesti staletí žili na území dnešní střední Evropy. Totožnost tohoto záhadného velmože však zůstane navždy utajena. Milavečský pohřeb datovaný do 13. století před naším letopočtem je ze všech srovnatelných pohřbů nejstarší. Tato skutečnost vede k domněnce, že právě na Domažlicku pracovaly nejstarší dílny, z nichž se umění zpracovávat bronz šířilo do dalších oblastí střední Evropy. Mohylovými pohřebišti dnes prochází modrá turistická značka Milavče - Chrastavice. Mohylník, v němž se nachází jedna z nejvýznamnějších mohyl pravěké Evropy, je položen asi 500 m východně od stezky v nízkém mlází. Bez předchozího studia pramenů je jeho lokalizace značně problematická. Při cestě lesem poutník mívá řadu mohyl ukrytých v šeru hustého porostu, z nichž některé ještě neodhalily svá tajemství.

Největší pocty se dostalo obci Chrastavice 11. srpna 1956, kdy ji navštívil prezident republiky Antonín Zápotocký. Zúčastnil se Chodských slavností a navštívil obec, jejíž jednotné zemědělské družstvo od svého založení stálo vedle JZD Brnířov na vrcholu úspěchů socialistické zemědělské velkovýroby v okrese.

Božena Němcová a Chrastavice "K nejoblíbenějším procházkám náleží cesta do Chrastavic", svěřuje se spisovatelka za svého pobytu v Domažlicích v Obrazech z okolí domažlického a na jiném místě dodává: "Okolo Chrastavic je nejhezčí koutek těch hor, které jsem posud viděla..." Hned na podzim 1845, krátce po příjezdu do Domažlic, se Božena Němcová seznámila s Janem Borem, statným, štíhlým, černovlasým rychtářem z Chrastavic. Dovedl ochotně vyhovět nesčetným otázkám a drobným přáním Němcové, která spěchala nasbírat co nejvíce materiálu, který zasílala do Květů a do České včely. Důvěrně se spřátelila s jeho ženou Mankou i s Mančinou matkou, šedesátiletou Konopovou, která jí vyprávěla, jak Chrastavicemi táhli Francouzi a Rusové a zazpívala písničky, kterým ji ruští vojáci naučili. Chodila na hyjtu, na posvícení, na masopust. Nadšeně se vyjadřovala o dudácké muzice i o tanečním projevu vesničanů. Když Konopová ženila svého syna Jiříka, Němcová se zúčastnila celého svatebního obřadu a protože svatba trvala několik dní, přespávala Němcová u rychtářky. Pečlivě přitom zapsala řadu písní, které se při takové události zpívaly. Němcová však dovedla vidět nejen veselí, ale i rub hospodských zábav, všímala si bohatství stejně jako chudoby a nízkého uvědomění vesnického lidu. Chrastavice se tak staly jedním ze zdrojů spisovatelčina poznání. Zdeněk Nejedlý soudil, že postava babičky ze stejnojmenného románu je do značné míry obrazem Manky Borové z Chrastavic.

